

NVE

Begrunnelse for vedtak

132 kV Håland-Tjøtta-Vagle

Klepp, Time og Sandnes kommuner i Rogaland
fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Lnett AS
Referanse	202504014-46
Dato	14.11.2025
Ansvarlig	Anne Johanne Kråkenes
Saksbehandler	Ane Næsset Ramtvedt

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Notatets innhold og struktur	3
2	Kort presentasjon av søknadene	4
2.1	Detaljplan	4
2.2	Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	4
3	Høring og innkomne uttalelser	4
3.1	Detaljplanen har vært på høring	4
3.2	Innspill til detaljplanen	4
4	NVEs vurdering av detaljplanen	5
4.1	Hva vurderer NVE?	5
4.2	Detaljplanlegging av arealbruk	6
4.2.1	Justering av masteplasseringer og kabeltrasé	6
4.2.2	Arrondering og istandsetting av riggområder	7
4.2.3	Transport i terreng	8
4.3	Naturmangfold	8
4.3.1	Naturmangfoldloven §§ 8 til 12	8
4.3.2	Fugleavvisere	9
4.3.3	Hensyn til naturtypen seminaturalig våteng	9
4.3.4	Hensyn til rødlistede trær langs jordkabeltraseen	10
4.3.5	Avbøtende tiltak for vipe og åkerrikse	10
4.3.6	Tidspunkt for anleggsarbeid av hensyn til fugl	10
4.3.7	Fremmede arter	11
4.3.8	Anleggsarbeid i nærhet til vassdrag	11
4.4	Naturfare	12
4.5	Kulturminner	13
4.6	Ekstern finansiering av merkostnad for jordkabel	13
4.7	Varsling av anleggsarbeid	13
4.8	Riving av eksisterende anlegg	13
5	NVEs vurdering av søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	14

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5.1	Hjemmel	14
5.2	Omfang av ekspropriasjon	14
5.3	Interesseavveining	15
5.3.1	Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn skade	15
5.4	NVEs samtykke til ekspropriasjon	16
5.5	Forhåndstiltredelse	16

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

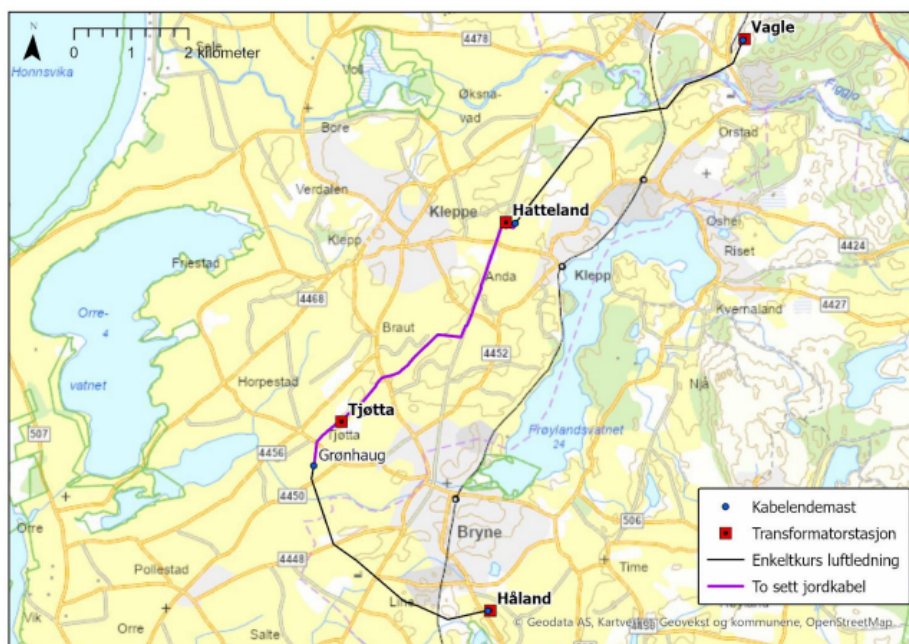
1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Den 16. august 2024 ga NVE konsesjon til Lnett AS for å bygge en ny ca. 16,7 km lang 132 kV kraftledning. Kraftledningen skal bygges som luftledning fra Håland transformatorstasjon i Time kommune til Grønhaug i Klepp kommune. Videre skal den bygges som jordkabel til Tjøtta transformatorstasjon og videre til Hatteland transformatorstasjon, en strekning på ca. 6 km. Fra Hatteland skal forbindelsen bygges som luftledning til Vagle transformatorstasjon i Sandnes kommune. Anleggene er nødvendige for å sikre forsyningssikkerheten på Jæren. Dagens nett er gammelt, og en oppgradering til 132 kV er nødvendig for å imøtekomme forventet vekst i strømforbruket i regionen de nærmeste årene.

NVEs vedtak om konsesjon ble ikke påklaget innen klagefristen. Konsesjonen er derfor endelig.

I konsesjonen er det krav om at Lnett må få godkjent en detaljplan før anleggsarbeidet kan igangsettes. NVE mottok detaljplan for kraftledningen den 6. februar 2025. Detaljplanen har siden blitt revidert flere ganger, blant annet på bakgrunn av innkomne uttalelser. Siste versjon av detaljplanen er datert 6. oktober 2025. Detaljplanen inneholder også søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

Figur 1: Oversiktskart som viser den nye kraftledningen. Kilde: Detaljplanen datert 17. september 2025.

1.2 Notatets innhold og struktur

I dette notatet beskriver NVE vår behandling av detaljplanen og søknadene om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse. Først presenterer vi søknadene og oppsummerer høringen og merknadene som har kommet inn. Deretter presenterer vi vurderingene som er lagt til grunn for de to vedtakene som NVE har fattet i saken i dag. NVEs vedtak i saken fremgår av separate dokumenter:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Vedtak om samtykke til ekspropriasjon, NVE ref. 202504024-52.
- Vedtak om godkjenning av detaljplan, NVE ref. 202504014-44.

2 Kort presentasjon av søknadene

2.1 Detaljplan

I detaljplanen beskriver Lnett hvordan de skal bygge anlegget for å ivareta kravene i konsesjonen, og hvordan anlegget skal bygges og drives slik at miljø og landskap blir ivaretatt på best mulig vis. Planen konkretiserer den overordnede arealbruken som er fastsatt i konsesjonen, og beskriver tiltak som Lnett skal gjennomføre for å redusere negative virkninger for omgivelsene og ytre miljø.

2.2 Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Detaljplanen inneholder også søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse. Lnett søker om ekspropriasjon for midlertidig bruksrett til kjørespor og riggområder i anleggsfase. Lnett sendte inn oppdatert ekspropriasjonssøknad 7. november 2025.

3 Høring og innkomne uttalelser

3.1 Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonen er det i vilkår nr. 13 blant annet satt krav om at Lnett skal utarbeide planen i kontakt med berørte kommuner, grunneiere og andre rettighetshavere. I kapittel 2.2 i detaljplanen fremgår det hvordan ulike interessenter har blitt involvert ved utarbeidelse av planen.

NVE sendte detaljplanen og søknadene om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for 132 kV Håland-Tjøtta-Vagle på høring den 11. mars 2025, med frist for innspill 23. april 2025. Følgende interessenter fikk planen og søknadene på høring: Klepp kommune, Time kommune, Sandnes kommune, Rogaland fylkeskommune, Statsforvalteren i Rogaland og Svein Hodne.

Lnett informerte grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med innspill 12. mars 2025. Sandnes kommune fikk utsatt høringsfrist til 19. mai 2025.

3.2 Innspill til detaljplanen

Vi har mottatt 10 uttalelser til detaljplanen og søknadene om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse. Tabell 1 nedenfor gir en kortfattet presentasjon av uttalelsene og hva NVE anser for å være hovedtemaene. Forhold som NVE mener, er relevante for behandlingen av detaljplanen og/eller søknadene om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er nærmere omtalt i kapittel 4 og 5.

Uttalelsene er forelagt Lnett, som har kommentert dem i dokument av 11. juni 2025. Dokumentet gir god oversikt både over innhold i samtlige uttalelser og Lnetts kommentarer, og det ligger derfor vedlagt dette notatet.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Tabell: Innkomne merknader.

Høringspart	Dato	Hovedtema
Klepp kommune	28.04.2025	Har ikke sendt høringsuttalelse til detaljplanen, kun bevis på ekstern finansiering.
Sandnes kommune	30.04.2025 og 12.05.2025	Friluftsliv, naturmangfold, naturfare (flom) og eventuell konflikt med fremtidig fv. 505 Tverrforbindelsen.
Time kommune	11.04.2025	Landbruk, vassdrag og fugl.
Statsforvalteren i Rogaland	23.04.2025 og 01.09.2025	Skogrydding, fremmende arter, riggplass og nærhet til myr/fuktig drag, jordvern.
Rogaland fylkeskommune	24.04.2025 og	Innhenting av tillatelser fra veimyndigheter og automatisk freda kulturminner.
Bjørn Håland	08.04.2025	Ber om varsling ved støyende arbeid av hensyn til dyr, og justering av mast 9.
Kenneth Anda	22.04.2025	Justering av mastepunkt.
Jan Magne	21.04.2025	Hensyn til drift på eiendommen, og midlertidig riggområde R3.
Tryggvi islandshestgård	23.04.2025	Varsling i forkant av anleggsarbeid, plassering av riggområde, hesteaktivitet i området og erstatning.
Rasmus Mjølhus	23.04.2025	Plassering av mastepunkt.

4 NVEs vurdering av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når anlegget bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener er beskrevet på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet innspill til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

Nedenfor presenterer vi først våre vurderinger knyttet til detaljplanleggingen av arealbruk. Deretter vurderer vi avbøtende tiltak i anleggs- og/eller driftsperioden, før vi avslutningsvis drøfter øvrige tema.

NVE

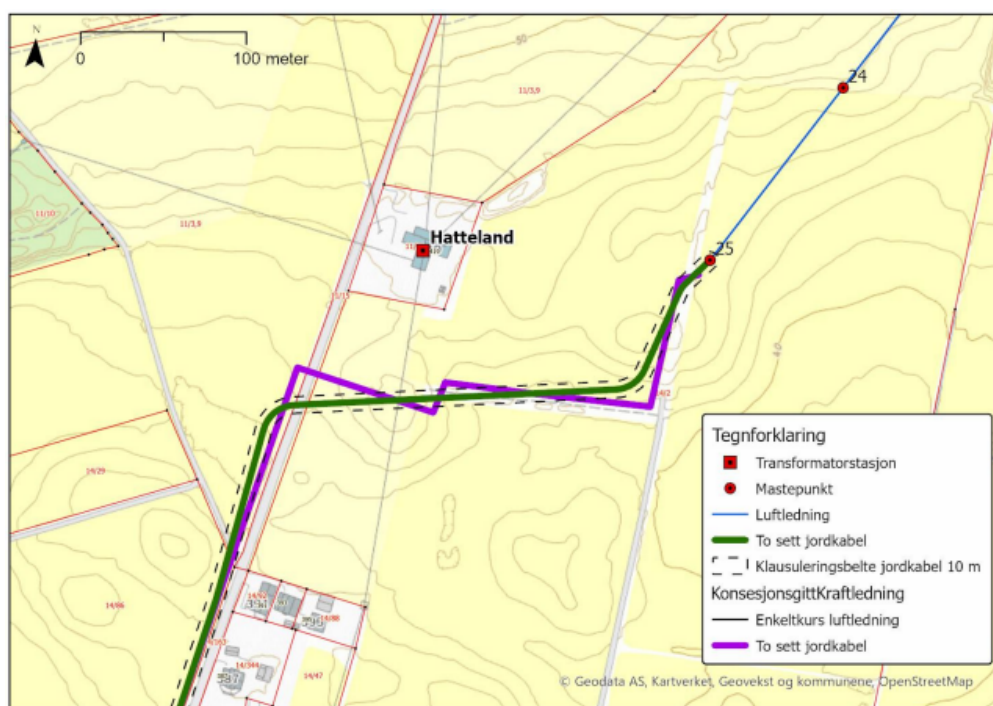
Norges vassdrags-
og energidirektorat

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk

4.2.1 Justering av masteplasseringer og kabeltrasé

Det fremgår av kapittel 3.2 i detaljplanen at ledningen i hovedsak skal bygges som omsøkt og konsesjonsgitt, men at detaljprosjekteringen har medført mindre justeringer av traseen. For luftledningen er det snakk om flytting av mastepunkt i nord med 6-7 meter. Den 19. september oversendte Lnett oppdatert detaljplan og detaljplankart, hvor ytterligere noen mastepunkt er justert. Det er snakk om små justeringer innenfor område avsatt til masteplassering. Samtlige justeringer av mastepunkt, inkludert de i nord, er såpass små at arealbruken vil skje innenfor de samme eiendommene og arealtypene som tidligere. Justeringene påvirker heller ikke øvrige temaer, som kulturminner, veier og lignende.

For jordkabelen er det i hovedsak gjort mindre endringer for å ta hensyn til eksisterende infrastruktur, rødlista trær, unngå skarpe vinkler på kabelen mv. Ved Hatteland er det gjort endringer på ca. 20 meter sideveis, dette fremgår av figur 2. Endringen gir en mer praktisk byggbar trasé med hensyn til retningsendringer. Endringen skjer på innmark innenfor samme eiendommer som tidligere.

Figur 2: Endret kabeltrasé ved Hatteland. Ny trasé er vist med grønn strek, mens konsesjonsgitt trasé er vist med lilla strek. Kilde: Detaljplanen datert 17. september 2025.

NVE konstaterer at flere grunneiere og Tryggvi islandshestgård har spilt inn ønske om flytting av mastepunkt av hensyn til jordvern, drift av jorda, redusere berøring med dyrket mark og anlagt ridevei. Sandes kommune har spilt inn at det bør vurderes om mast nr. 4 kan flyttes, for å unngå et skogholt og påvirkning på friluftsliv.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Lnett har vurdert og kommentert samtlige uttalelser i dokument vedlagt dette notatet. Enkelte mindre justeringer innenfor areal avsatt til masteplassering kan være mulig, nærmere detaljer om dette fremgår av kommentarene i det vedlagte dokumentet. Samtidig understøtter Lnett at plassering av mastepunktene er gjort på bakgrunn av føringer som følger av konsesjonen, teknisk-økonomiske begrensninger og for å ivareta hensyn til både vassdrag, dyrka mark, veier og friluftsliv på best mulig måte. Flytting av mastepunkt for å ivareta én interesse vil medføre større virkninger for andre interesser. Når det gjelder kommunens innspill om plassering av mastepunkt og hensyn til friluftsliv, skriver Lnett at de vil sørge for midlertidig omlegging av tursti til Ålgårdsbanen, dersom tiltaket mot formodning skulle komme i konflikt med denne.

Etter NVEs vurdering er de omtalte endringene i detaljplanen innenfor rammen til konsesjonen, ettersom endringene er relativt små og ikke fører til endrede virkninger for miljø og samfunn. Endringene berører de samme eiendommene og arealtypene som tidligere. Når det gjelder høringsinnspill fra grunneiere, Tryggvi islandshestgård og Sandnes kommune om justering av mastepunkt, så er det opp til konsesjonær å vurdere hvilke justeringer av mastepunkt som er teknisk mulig å gjennomføre innenfor den konsesjonen som er gitt og områdene som er avsatt til masteplasseringer. NVE understreker at bygging og drift av elektriske anlegg krever avtale med grunneiere/rettighetshavere, alternativt at konsesjonær søker om ekspropriasjon dersom det ikke er mulig å oppnå minnelig avtale om bruksrett til de aktuelle eiendommene.

4.2.2 Arrondering og istandsetting av riggområder

I anleggsconsesjonen er det stilt krav om at Lnett skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget er satt i drift.

Det skal ikke etableres permanente hjelpeanlegg i forbindelse med bygging av kraftledningen. Derimot vil det være behov for midlertidige hjelpeanlegg, som riggområder. I detaljplanen (tabell 12) og tilhørende detaljplankart er det skissert 20 riggområder, som i hovedsak er planlagt på areal som fulldyrka jord og innmarksbeite. Det presiseres i detaljplanen at det vil være opp til entreprenør å vurdere hvor mange riggområder de har bruk for i anleggsfasen.

Statsforvalteren i Rogaland skriver at riggområder og tilkomstveier vil legge beslag på mye jordbruksareal. De påpeker at det er positivt at detaljplanen gir klare føringer for hvordan graving i jorda skal skje for å bevare sjiktdelingen. Riggområder er særlig utsatt for irreversibel komprimering av jorda, som kan resultere i redusert jordkvalitet. Det er derfor viktig at jorda blir tatt ut av drift så kort tid som mulig. Time kommune skriver at A-laget må tas av og mellomlagres ved alle riggområder der det skal mellomlagres masser og lagres tungt utstyr. Dette fordi tildekking med fiberduk og stor vekt oppå matjordlaget vil komprimere jordmassene og ødelegge aggregatstrukturen i matjordlaget. Videre vil oksygentilgangen begrenses, noe som vil føre til at mikrobielivet i matjorda blir skadet. Når arbeidet på riggområdet er ferdig, må B-laget løsnes for å redusere komprimeringsskader. Dette kan gjøres ved grubbing, eller ved å bruke gravemaskin som graver opp og ringer B-laget i 30-50 cm dybde. Deretter legges A-laget tilbake.

Lnett skriver i kommentar til høringsuttalelsene at de har oppdatert detaljplanen i tråd med innspillene. NVE konstaterer at detaljplanen inneholder tydelige beskrivelser av hvordan masser skal mellomlagres i anleggsperioden, og hvordan de ulike jordlagene skal håndteres. Lnett har også lagt inn krav om at entreprenør ved istandsetting av riggområder skal vurdere behovet for og eventuelt løse opp sammenpresset jordlag. Samtidig inneholder detaljplanen et generelt krav om at alle anleggsområder skal tilbakeføres til samme stand eller bedre. På bakgrunn av dette

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

vurderer vi at detaljplanen inneholder tilstrekkelige beskrivelser og føringer for gjennomføring av terrenginngrep og istandsetting på areal som fulldyrka jord og innmarksbeite.

4.2.3 Transport i terreng

Detaljplanen og tilhørende kart beskriver og viser ulike typer transportveier som er planlagt benyttet i forbindelse med bygging av anlegget. Dette omfatter privat vei, gruslagt gangvei, etablert åkervei, innmark uten åkervei og kjøring i utmark.

Når det gjelder transport på innmark uten åkervei og kjøring i utmark, heretter omtalt som kjørespor, skal traséene detaljeres innenfor en korridor på 15 meter. Selve kjøresporene skal maksimalt ha fem meters bredde.

Etter NVEs vurdering er det hensiktsmessig å angi korridorer, slik detaljplanen gjør. Dette fordi det først er i anleggsfasen at entreprenøren og de som jobber med prosjektet blir kjent med terrenget. Framfor å søke om å få godkjent spesifikke traseer for kjørespor før anleggsfasen starter, vil en korridor gi noe fleksibilitet til å vurdere hvilke traseer som gir minst inngrep og terrengskader. NVE godkjenner derfor de omsøkte korridorene for kjørespor og forutsetter at dere innenfor korridorene bruker det kjøresporet som gir minst mulig inngrep i terrenget. Dersom det er nødvendig å justere kjørespor utover korridorene som framgår av detaljplankart, må dere avklare slike endringer med oss. Se veilederen vår for informasjon om behandling av endringer fra godkjent detaljplan.¹

I avsnitt 3.3.3 i «NVEs veileder for terrengbehandling»² finner dere prinsipper for terrengtransport som reduserer terrenginngrep. For å minimere risikoen for terrengskader er det en fordel om terrengtransport foregår på frossen mark. Alternativt kan beltegående kjøretøy med lavt marktrykk benyttes. I områder med dårlig bæreevne og slitestyrke bør dere være spesielt oppmerksomme og vurdere avbøtende tiltak for å forebygge skade. Hvilke avbøtende tiltak som bør brukes, kommer an på typen kjøretøy og bakkens tilstand. Bløte kjørespor bør forsterkes umiddelbart, og dere bør så langt som mulig bruke det samme kjøresporet. For å sikre at kravet i detaljplanen om å unngå viftekjøring ivaretas, vil vi sette vilkår om at dere skal merke traseene for kjørespor. Merkingen kan gjøres i terrenget med bånd eller gjerde som ikke forvitrer, eller ved å legge inn traséene i anleggsmaskinenes styringssystem.

4.3 Naturmangfold

4.3.1 Naturmangfoldloven §§ 8 til 12

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat *Bakgrunn for vedtak* datert 18. august 2024. I arbeidet med detaljplanen har Multiconsult gjennomført søk i Naturbase og Artsdatabanken, og i kapittel 4.1.1 i detaljplanen omtales nye registreringer som ikke lå inne da konsesjonssaken var til behandling. For jordkabelstrekningen vurderes ikke kunnskapen som vesentlig endret fra det som var kjent tidligere, men for luftledningen er det innenfor en 500-meterssone registrert en rekke nye arter siden 2019. Av de nye registreringene fremheves hekkende svarthalespove, og for å sikre hensyn til

¹[Detaljplan for energianlegg – endring av godkjent detaljplan.](#)

²[NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

arten og eventuell hekking er det lagt inn to tiltak i detaljplanen. Disse er nærmere omtalt i kapittel 4.3.5 under.

På bakgrunn av dette mener vi at vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

4.3.2 Fugleavvisere

I anleggskonsesjonens vilkår nr. 10 er det stilt krav om at det skal monteres fugleavvisere på topplinene på kraftledningen på tre strekninger:

- Fra Håland transformatorstasjon til vinkelmast nordvest for Linemyra
- På ledningsstrekket over Roslandsåna
- Fra siste mast sør for Figgjo til kryssing av fylkesvei 505 nordøst for Røyrvikholen

Videre sier anleggskonsesjonen at konsesjonær skal vurdere bruk av fugleavvisere utover det som følger av vilkår 10.

Bruk av fugleavvisere er omtalt i kapittel 6.6.3 i detaljplanen. Der bekreftes det at det skal monteres fugleavvisere på de tre strekningene som er spesifisert i anleggskonsesjonen. I tillegg vil fugleavvisere også monteres på topplinene på følgende strekninger:

- Mast 7 til mast 8 sør for Figgjo, på grunn av nærheten til vassdraget
- Mast 11 og halvveis til mast 10, på grunn av kryssing av bekk

Dette medfører at ledningen vil ha påmontert fugleavvisere på alle strekninger der ledningen krysser vassdrag i dagen.

Statsforvalteren i Rogaland skriver at det er positivt at det skal monteres fugleavvisere ved kryssing av alle vassdrag.

Sandnes kommune har spilt inn at det bør vurderes om det også er nødvendig med fugleavvisere på strekningen mellom mast nr. 1 og mast nr. 4, da arter som vipe og åkerrikse er knyttet til jordbrukslandskapet. Lnett skriver i kommentar til høringsuttalelsen at de har vurdert fugleavvisere mellom mast 1 til 4, og at de anser vurderingene fra tidligere som tilstrekkelig. De mener på bakgrunn av dette at det ikke er nødvendig med fugleavvisere mellom mast 1 og 4.

NVE konstaterer at virkninger for fugl ble vurdert i konsesjonsbehandling av ledningen, som medførte at det ble satt vilkår om fugleavvisere som referert over. Etter NVEs vurdering foreligger det ikke ny kunnskap som gir grunnlag for å pålegge ytterlige bruk av fugleavvisere, utover det som er beskrevet i detaljplanen. NVE vurderer at detaljplanen ivaretar kravet i konsesjonen om fugleavvisere.

4.3.3 Hensyn til naturtypen seminaturlig våteng

I anleggskonsesjonens vilkår nr. 13 om detaljplan, står det at planen spesielt skal beskrive og drøfte:

Hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres slik at forekomsten av naturtypen seminaturlig våteng ved Grønhaug ikke forringes.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Verdifulle naturtyper er omtalt i kapittel 6.6.5 i detaljplanen. Der er det beskrevet at semi-naturlig våteng, øst for mast 26-27, ikke skal berøres. NVE vurderer dermed at vilkåret er oppfylt.

4.3.4 Hensyn til rødlistede trær langs jordkabeltraseen

I anleggskonsesjonens vilkår nr. 13 om detaljplan, står det at planen spesielt skal beskrive og drøfte:

Hvorvidt det er mulig å unngå skade på rødlistede trær langs jordkabeltraseen mellom Grønhaug, Tjøtta og Hatteland.

Kryssing av en allé med asketrær er omtalt i kapittel 6.6.2 i detaljplanen. Der er flere avbøtende tiltak beskrevet, blant annet at jordkabeltraseen er lagt slik at ett mindre tre må hogges (større asketrær skal ikke hogges), og at kabelgrøfta skal etableres smalest mulig for å minimere skader på røtter. Om mulig skal grøfting gjennomføres utenom vekstsesong, og dersom dette ikke er mulig skal nakne røtter dekkas med jord, alternativt dekkas med fuktige tepper/duk, i tillegg til at røttene skal vannes.

NVE legger til grunn at konsesjonær gjennomfører tiltakene beskrevet i kapittel 6.6.2 i detaljplanen. Vi vurderer vilkåret som oppfylt.

4.3.5 Avbøtende tiltak for vipe og åkerrikse

I anleggskonsesjonens vilkår nr. 13 om detaljplan, står det at planen spesielt skal beskrive og drøfte:

Tiltak for å redusere negative virkninger for vipe og åkerrikse i anleggsfasen.

Som omtalt i kapittel 4.3.1 er det også registrert mulig hekkende svarthalespove innenfor en radius på 500 meter fra luftledningen. I kapittel 6.2.2 i detaljplanen er derfor avbøtende tiltak for både vipe, åkerrikse og svarthalespove beskrevet:

- Ved gjennomføring av anleggsarbeider i perioden midten av mars til august skal det gjennomføres kartlegging utført av kompetent personell av mulig tilstedeværelse av vipe, åkerrikse og svarthalespove maksimalt 2 uker før arbeider på en delstrekning. Dette gjelder for hele ledningstraséen.
- Dersom det observeres tilstedeværelse av mulig hekkende vipe, åkerrikse eller svarthalespove på en delstrekning, skal det søkes etter reir med drone eller manuell registrering innenfor anleggsområdet. Eventuelle reir skal markeres og skjermes mot inngrep. Forstyrrelser nært reir skal unngås så langt det er praktisk mulig.

Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravet i konsesjonen om å beskrive tiltak for å redusere negative virkninger for vipe, åkerrikse og svarthalespove i anleggsfasen. Vi legger til grunn at avbøtende tiltak gjennomføres som beskrevet.

4.3.6 Tidspunkt for anleggsarbeid av hensyn til fugl

Time kommune påpeker i sin høringsuttalelse at arbeidene som skal gjennomføres foregår i et område med mange sensitive fuglearter. De mener arbeid bør unngås i den viktigste hekketiden fra 1. april til 1. juni, i de områdene med mest fugleaktivitet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I kommentar til uttalelsen viser Lnett til at detaljplanen stiller krav om å minimere aktivitet og forstyrrelser nær verneområder i hekkeperioden. I Time kommune gjelder dette Smukkevatnet naturreservat og Linemyra naturreservat, og konsesjonær oppfatter at det er nærområdene til disse naturreservatene som kommunen tenker på. Lnett skriver at de av hensyn til fremdrift ikke ønsker å legge inn en forbudsperiode for aktivitet, og viser samtidig til at de aktuelle områdene også har lignende aktiviteter i form av jordbruksvirksomhet mv. For øvrig skal det gjennomføres avbøtende tiltak for artene vipe, åkerrikse og svarthalespove, som omtalt i kapittel 4.3.5.

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder føringer og tiltak av hensyn til fugl. Etter vår vurdering vil de beskrevne tiltakene bidra til å begrense virkninger for fugl i anleggsperioden, og vi vil ikke pålegge konsesjonær ytterligere restriksjoner.

4.3.7 Fremmede arter

Fremmede arter er omtalt i notatet bakgrunn for vedtak av 16. august 2024. Der fremgår det at det er registrert flere lokaliteter med fremmede arter nær traseen til kraftledningen, og det vises til forskrift om fremmede organismer som setter en rekke krav til håndtering av fremmede arter for å unngå spredning.

Det fremgår av detaljplanen at det ikke er utført tilstrekkelig kartlegging av fremmede arter langs kraftledningen. Følgende tiltak er derfor listet opp:

- Entreprenør skal utarbeide en egen tiltaksplan for fremmede arter for å forhindre risiko for spredning av fremmede organismer, tilpasset de artene som er påvist. Planen skal også omfatte tiltak for å forhindre spredning av planteskadegjørere. Fremmedarter er ikke godt nok kartlagt per i dag, og entreprenør må utføre særskilt kartlegging som grunnlag for tiltaksplanen. Arealer som er kartlagt i KU for jordkabelen, jf. Ecofact rapport nr. 958, trenger ikke å kartlegges på nytt.
- Tiltaksplanen skal som et minimum kreve at jord fra eiendommer med påviste planteskadegjørere ikke flyttes til andre eiendommer, og at maskiner rengjøres etter bruk på arealer med påvist smitte.

Etter NVEs vurdering vil gjennomføring av de nevnte tiltakene bidra til å begrense risikoen for spredning av fremmede arter. NVE legger til grunn at tiltakene gjennomføres som beskrevet.

4.3.8 Anleggsarbeid i nærhet til vassdrag

Time kommune skriver i sin høringsuttalelse at utslipp av finstoff fra gravearbeid må minimeres ved hjelp av god planlegging, avbøtende tiltak, holde avstand til vassdrag, unngå arbeid ved store nedbørsmengder etc. Videre må graving i eller ved vassdrag eller vassdragets kantsone unngås. Ved påvirkning av vassdraget eller vassdragets kantsone skal det innhentes godkjenning fra Statsforvalteren i Rogaland.

Sandnes kommune skriver i sin høringsuttalelse at mastepunkt 6 er plassert svært nær Figgjoelva, som inngår i et nasjonalt laksevassdrag. De påpeker derfor blant annet at det bør sikres at alle inngrep knyttet til etablering av ny kraftledning planlegges og gjennomføres med nødvendige avbøtende tiltak for å forhindre partikkelforurensning og tilslamming av Figgjoelva, samt sikre at eventuelle negative konsekvenser for vassdragets økosystem reduseres.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I kommentar til høringsuttalelsen skriver Lnett at de har oppdatert detaljplanen med avbøtende tiltak som entreprenør skal gjennomføre, for å forhindre at inngrep fører til partikkelforurensning og tilslamming av Figgjoelva. Blant annet skal entreprenør utarbeide en beredskapsplan som ivaretar uhellsutslipp av suspendert stoff, olje og kjemikalier til grunn, vann og luft i anleggsfasen. Planen skal utarbeides og forelegges byggherren i forkant av oppstart av anleggsarbeider.

NVE legger til grunn at de beskrevne tiltakene gjennomføres og følges opp av konsesjonær, og har ingen merknader utover dette.

4.4 Naturfare

I tilleggssøknad fra Lnett av juni 2023, som NVE behandlet i forbindelse med konsesjonssaken, er det gjort vurderinger av flom- og skredfare basert på informasjon tilgjengelig i NVE Atlas. Den nye kraftledningen vil krysse gjennom enkelte aktsomhetsområder for flom. I søknaden står det at dette skal tas hensyn til i detaljprosjekteringen ved fundamentering av master, og ved bruk av fiberduk i grøfter og lignende.

I detaljplanen står det at det er gjort en geoteknisk vurdering av grunnforhold langs traseen. Det er ikke gjort endringer i plasseringen av mastepunkt eller kabel på bakgrunn av denne vurderingen.

Sandnes kommune påpeker i sin høringsuttalelse at mastepunkt 5 og 6 er plassert i aktsomhetsområde for flom, langs Figgjoelva. Begge mastepunktene ligger i et område med løsmasser, bestående av elveavsetninger. I tillegg ligger mastepunkt 6 under marin grense. Flom kan forårsake erosjon rundt fundamentene til mastene, noe som kan redusere stabiliteten til mastestrukturene. I tillegg kan flom skade veier og adkomster, noe som kan begrense tilgangen til mastene og gjøre det vanskelig å gjennomføre nødvendig reparasjon og vedlikehold. Det påpekes videre at elveavsetninger har lav bæreevne, noe som kan svekke fundamenteringen av mastene, spesielt under flom. Kommunedirektøren forutsetter derfor at det gjennomføres nødvendige geotekniske undersøkelser og flomutredninger i de utsatte områdene, for å sikre infrastrukturen og dens robusthet mot fremtidige påkjenninger som følge av økt nedbør og ekstremvær.

I kommentar til høringsuttalelsen skriver Lnett at de har oppdatert kapittel 6.5 i detaljplanen, med en setning om at entreprenør skal sikre at det gjennomføres nødvendig vurdering, som geotekniske undersøkelser, for mastepunktene ved Figgjoelva.

NVE konstaterer at enkelte mastepunkt ligger innenfor aktsomhetsområde for flom, men at det ikke er gjort flomsonekartlegginger. I tillegg ligger enkelte mastepunkt under marin grense, som betyr at det kan finnes marin leire (kvikkleire). Det er ikke kartlagte faresoner for kvikkleire i området. Den nye ledningen skal i stor grad følge samme trasé som eksisterende ledninger, men vi antar at den reelle skred- og flomfaren ikke ble kartlagt da disse kraftledningene ble etablert. Selv om det ikke har vært noen naturfarehendelser ved eksisterende ledninger, kan det være at noen master står i områder der faren for hendelser er høy. Vi understreker at alle som skal gjennomføre tiltak har en plikt til å kartlegge risikoen for naturfare, og gjennomføre eventuelle nødvendige tiltak.

Ettersom selv mindre tiltak i områder med kvikkleire kan utløse skred, vil NVE sette vilkår om at Lnett før anleggsstart må fremlegge dokumentasjon for NVE på at tiltaket kan bygges med tilfredsstillende sikkerhet mot skred, uten å øke faren for tredjepart, jf. NVE veileder nr. 1/2019. Vi vil også sette vilkår om at Lnett må dokumentere at tiltaket kan gjennomføres med tilstrekkelig

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

sikkerhet mot flom og erosjon. Eventuelle nødvendige risikoreduserende tiltak for å ivareta sikkerheten mot skred og flom i både anleggs- og driftsfase skal beskrives konkret.

Vi minner om at det er konsesjonærens ansvar at planleggings-, anleggs- og driftsfasen tar høyde for den reelle skred- og flomfaren, og at anlegget ikke øker faren for skred eller flom for tredjepart.

4.5 Kulturminner

I anleggskonsesjonens post nr. 13 er det satt følgende vilkår:

Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før detaljplanen blir godkjent.

I brev fra Rogaland fylkeskommune datert 1. september 2025, skriver fylkeskommunen at de anser undersøkelsesplikten i kulturminneloven § 9 som oppfylt, på bakgrunn av de siste arkeologiske registreringene gjennomført våren 2025.

Lnett sendte inn revidert detaljplan den 6. oktober 2025. Detaljplanen inneholder oppdaterte beskrivelser og føringer på bakgrunn av de siste arkeologiske undersøkelsene og fylkeskommunens merknader.

NVE anser på bakgrunn av dette at konsesjonæren har ivaretatt undersøkelsesplikten. Vi konstaterer at føringene og tiltakene beskrevet i detaljplanen vil bidra til å sikre at det tas nødvendige hensyn til kulturminner i forbindelse med anleggsarbeidet.

4.6 Ekstern finansiering av merkostnad for jordkabel

I konsesjonen er det satt vilkår om ekstern finansiering av merkostnad for jordkabel (vilkår 14):

«Merkostnaden for jordkabel mellom Grønhaug og Hatteland skal finansieres av ekstern nyttehaber. Dersom avtale om finansiering ikke er inngått innen ett år fra konsesjonsvedtak, bortfaller konsesjonen. NVE vil da behandle søknad om luftledning på strekningen.»

NVE konstaterer at det per dags dato ikke foreligger tilstrekkelig ekstern finansiering for jordkabelen. Lnett fikk i vedtak av 10.06.2025 utsatt frist for ekstern finansiering til 30.11.2025. NVE understreker at bygging av jordkabelen ikke kan påbegynnes før det foreligger tilstrekkelig ekstern finansiering i henhold til konsesjonsvilkåret.

4.7 Varsling av anleggsarbeid

Både grunneiere og Tryggvi islandshestgård påpeker at varsling i forkant av støyende anleggsarbeid, helikoptertrafikk og lignende blir viktig av hensyn til dyr og tilhørende aktivitet på gårdene.

Lnett skriver i kommentar til høringsuttalelsene at detaljplanen er oppdatert med krav til varsling. NVE legger til grunn at kravene følges opp av konsesjonær og entreprenør i anleggsfase.

4.8 Riving av eksisterende anlegg

I anleggskonsesjonens post nr. 11 er det satt følgende vilkår:

Følgende anlegg skal fjernes innen to år etter idriftsettelse av 132 kV-kraftledningen Håland– Tjøtta– Hatteland–Vagle og Tjøtta transformatorstasjon:

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

- 50 kV-kraftledningen Holen–Tu
- 50 kV-kraftledningen Hatteland–Tu
- Tu transformatorstasjon

Det skal lages en plan for rivingen av ledningene og transformatorstasjonen. Planen skal forelegges NVE før arbeidene igangsettes, og den kan inngå i detaljplanen.

I e-post av 29. oktober 2025 skriver Lnett at anleggene ikke kan rives før Tu transformatorstasjon er avlastet. Dette krever blant annet at KE Nett får bygget og satt i drift nye Tjøtta transformatorstasjon. Fremdriften rundt dette er uavklart, og tiltak knyttet til nedleggelse og riving av anlegg er derfor ikke detaljert enda. NVE legger til grunn at anleggene som skal rives inngår i riveplanen som skal lages senere og forelegges NVE før rivearbeidene igangsettes, jf. vilkår nr. 11 i konsesjonen. Vi gjør derfor ingen nærmere vurdering av riving i dette vedtaket.

5 NVEs vurdering av søknader om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnsak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. ekspropriasjonsloven § 12.

5.1 Hjemmel

Lnett har i medhold av lov om overføring av fast eiendom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av rettigheter for å bygge det konsesjonsgitte anlegget. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjonar og andre elektriske anlegg.»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Lnett søker om ekspropriasjon for midlertidig bruksrett til arealer der det er behov for kjørespor og riggområder i anleggsfasen:

Arealbruk	Kommune	Gnr./Bnr./Fnr.	Kartblad
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	3/97	8 og 9
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	3/13	8
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	3/8	8 og 9
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	3/5	8
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	3/598/1	8
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Klepp	18/7	7

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Riggområde R2 og R3 Kjørespor: Innmark uten åkervei	Sandnes	51/4	1
Riggområde R2 og R3 Kjørespor: Innmark uten åkervei	Sandnes	51/4/1	1
Kjørespor: Innmark uten åkervei, kjørespor i utmark	Klepp	8/2	3
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Klepp	14/333	3 og 4
Riggområde R14	Klepp	18/4	8
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	5/1	9
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Klepp	29/4	8
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Klepp	8/9	3
Kjørespor: Innmark uten åkervei	Time	4/219	9
Riggområde R15	Time	3/94	9

Rettigheten gjelder for bruk av riggområder og adkomst inn til kraftledningstraseen. NVE vurderer at rettighetene er nødvendige for bygging av ny 132 kV kraftledning Håland-Tjøtta-Vagle.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper som den midlertidige bruken av arealer vil ha for den enkelte grunneier og rettighetshaver, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Lnett har søkt om ekspropriasjon av bruksrettigheter til arealer der de har behov kjørespor eller riggområder i anleggsfase. Det er fordelene med ny konsesjonsgitt kraftledning som skal veies opp mot skadene og ulempene den enkelte grunneier opplever.

5.3.1 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet avveies mot skaden og ulempen som de berørte grunneiere påføres.

For å få bygget den konsesjonsgitte kraftledningen er Lnett avhengig av å kunne lagre materiell på definerte riggområder og ta seg inn til traséen (kjørespor). Dette innebærer at enkeltpersoner i varierende grad vil bli direkte berørt. Eiendommene det gjelder vil bli berørt i form av økt anleggsaktivitet i en periode, redusert drift av jordbruksarealer og muligens noe økt logistikk med tanke på drift av arealene. Etter anleggsperioden skal all midlertidig arealbruk tilbakeføres til opprinnelig stand, som omtalt i kapittel 4.2.2 og 4.2.3 over.

NVE mener at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene ved det konsesjonsgitte anlegget utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for den midlertidige arealbruken som Lnett har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE: 202504014-52.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Lnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

5.5 Forhåndstiltredelse

Lnett søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at konsesjonær kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg:

1. Høringsuttalelser med kommentarer fra Lnett